UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti bartholomei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

quorumvnus patri dicenti. Ope
rare in vinea. reſpondit. nolo. et
poſtea iuit. Alter aũt reſpõdẽs
ait. Eo ꝛ non iuit. Et ideo nihil
prohibet aliquos eſſe perfectos
qui nõ ſunt in ſtatu perfectiõis.
ꝛ aliquos eſſe in ſtatu perfectio
nis qui nõ ſunt perfecti. ¶ Ad ra
tiones in oppoſitũ vna reſpõſio
ſufficit. ꝙ ꝑcedunt q̄tum ad in/
teriorẽ ſtatum. nõ aũt q̄tum ad
exteriorẽ. de quo eſt ſermo.

N feſto ſã
cti bartholo/
mei eſt euan/
gelium. Hoc
eſt preceptuz
ꝛc̃. Johã. xv.
Circa qđ po/
teſt diſputari ſequens queſtio.

Rimo. vtrũ
beatus bartho
lomeus et alij
apoſtoli potue
runt dici ami/
ci dei. et videt̃
ꝙ non. ¶ Pri/
mo ſic. amicitia eſt relatio pari/
tatis. ſed deꝰ multo ſuperior eſt
homine. ergo hois ad deũ nõ eſt
amicitia. ¶ Secũdo ſic. caritas
nõ eſt amicitia. ergo qui ex cari/
tate diligũt deum nõ debẽt dici
habere amicitiã ad deum. ante/
cedens ꝓbatur ſic. Nihil eſt ita
propriũ amicicie ſicut cõuiuere
amico. vt phs dicit. viij. ethi. ſed
caritas eſt hominis ad deum ad
quem nõ eſt hominis ꝯuerſatio.
ergo caritas talis nõ eſt amici/
cia. ¶ Tertio ſic. ſeruitus ꝛ ami
citia nõ videntur inter ſe compa
rari. Unde dicit dñs. Non dicaꝫ
vos ſeruos ſed amicos. ſed bea
tus bartholomeus ꝛ alij apoſtoli
ſancti ſemper manẽt ſub ſerui/
tute dei. Unde quilibet eorũ di/
cit illud ps. Ego ſeruus tuus et
filius ancille tue. ergo videt̃ ꝙ
nõ ſunt dicẽdi amici dei. ¶ Quar
ex argumẽto xpi quo dicit. Uos
dixi amicos. qꝛ omnia que audi
ui a patre meo nota feci vobis.
Arguitur ſic. xps nõ fecit eis oia
nota que audiuit a patre ſuo. vt
ptz. non enim eſſent capaces tan
te ſapientie q̄tam ſuſceperat fi
lius a patre. ergo ſemper ſerui ꝛ
nõ amici ſunt dicẽdi. ¶ Jn oppo
ſitum eſt euangeliũ preſens. Et
de beato bartholomeo dicit̃ in
hiſtoria. cum quereret idolũ qs
eſſet bartholomeus. rñdit. Ami/
cus dei ſum. ¶ Reſpõdeo dicen/
duz ꝙ beatus bartholomeus ve
re dictus amicꝰ dei eſt ꝛ alij apo
ſtoli. Concluſio ptz ex verbo xpi
dicentis. Non dicam vos ſeruos
ſed amicos. Et iterũ. Uos ami/
ci mei eſtis ſi feceritis que pre/
cipio vobis. Ratione ſic. Quia
dilexerũt deum ex caritate. ſed
caritas eſt quedã amicicia. Pro
quo notandũ ꝙ (vt habetur. ij. ij.
q. xxiij. arti. primo.) ſm philoſo
phuz. viij. ethicoꝝ. Non quilibet
amor habet rationẽ amicitie. ſꝫ
amor qui eſt cum beniuolentia.

quãdo ſcꝫ ſic amamus aliquem
vt ei bonuꝫ velimus. Si autẽ re
bus amatis non bonum velimus
ſꝫ ſolũ eoꝝ bonũ velimꝰ nobis. vt
dicimus amare vinũ vel equum
vel aliud hmõi. nõ eſt amore ami
cicie. ſꝫ cuiuſdã cõcupiſcẽtie. Ri
diculũ enim eſt dicere ꝙ aliq̃ ha
bent amiciciaꝫ ad vinũ vel equũ.
Sed nec beniuolẽtia ſufficit ad
rõnẽ amicicie. ſꝫ requirit̃ quedã
mutua amatio. qꝛ amicꝰ eſt ami
co amicus. Talis autem mutua
beniuolẽtia fundatur ſup aliqua
cõmunicatiõe. cũ igit̃ ſit aliqua
cõmunicatio hoĩs ad deũ. ſm ꝙ
ſuaꝫ beatitudinẽ nobis cõmuni
cat ſup hac cõmunicatione opꝫ
aliquã amiciciã fundari. De qua
quidẽ cõmunicatione dꝛ. j. Coꝝ.
j. Fidelis deꝰ ꝑ quẽ vocati eſtis
in ſocietatẽ filij eiꝰ. Amor autem
ſup hac cõmunicatione fundata
eſt caritas. Vñ manifeſtuꝫ eſt ꝙ
caritas amicicia quedã eſt hoĩs
ad deũ per quã homo deũ diligit
⁊ deꝰ hoĩeꝫ. ⁊ ſic efficit̃ quedã aſ
ſociatio hominis ad deum. vt di
citur. j. ioh. j. Si in luce ambula
mus ſicut et ipſe in luce eſt ſocie
tatem habemus ad inuicem. Et
ita beatus bartholomeus ambu
lãs in luce gratie dictus eſt ami
cus dei, et omnes alij ſancti. de
quibꝰ dicitur in pſal. Nimis ho-
norati ſunt amici tui deꝰ. ¶ Ad
rationes in oppoſitum. ¶ Ad pri
mam reſpondetur negando con-
ſequentiam. Et ratio eſt. qꝛ ami-
cicia non requirit equalitatem ſi
ue paritatem equiparentie, ſed
equalitatem proportionis. vt ſi
vnus amicoꝝ operet̃ ad alteruꝫ
ſm ſuã ꝓportioneꝫ operat̃. vt dꝛ
viij. Eth. ¶ Ad ſcdaꝫ rñdet̃. negã
do aſſumptũ. Ad ꝓbationẽ nege
tur minor. Et ratio eſt. qꝛ duplex
eſt hoĩs vita. Vna quidẽ eſt exte
rior ſm naturã ſenſibilẽ ⁊ corpo
ralẽ. ⁊ ſm hanc vitã nõ eſt cõmu
nicatio vel conuerſatio cum deo
et angelis. Alia eſt vita ſpũalis
ſm mentem. ⁊ ſm hanc vitam eſt
nobis conuerſatio cum deo ⁊ an
gelis in preſenti quidem ſtatu
imperfecte. Vnde dicitur Phil.
iij. Noſtra cõuerſatio in celis eſt
Iſta cõuerſatio perficitur in pa
tria quando ſerui eius ſeruient
domino et videbunt faciem eiꝰ
vt dicitur apocalip. vlti. Et ideo
hic eſt caritas imperfecta. ſꝫ per
ficietur in patria. ¶ Ad tertiam
reſpondetur, negando conſe-
quentiam. Et ad probationem
reſpondetur, ꝙ intelligitur de
ſeruitute ſeruili. quia ſi timore
ſeruili ſunt ſubiecti. talis timor
expellit ab animo caritatem. ti-
more vero filiali ſemper ſancti
permanent. ſm illud ps. Timor
domini ſanctus permanet in ſe-
culum ſeculi. Et iſto modo ſan-
cti dicuntur ſerui. Romanoꝝ. j.
Paulus ſeruus ieſu chriſti.
¶ Ad quartam reſpondetur. ꝙ il
lud. omĩa q̃cunq3 audiui a patre
meo. nõ eſt intelligẽdũ de oĩbus
ſimpliciter ⁊ abſolute. quia iſtud
erat ĩpoſſibile vt argutũ eſt. ſꝫ in

telligendū eſt de omnibus perti-
nentibus ad eorū ſtatū cuiuſmo-
di ſunt illa que pertinent ad eo-
rū ſalutē ⁊ fidei motū ⁊ ꝓdicatio
nem ⁊ eccleſie gubernationem.

N feſto de
collatiōis bea
ti iohānis ba-
ptiſte eſt euan
geliuz. In illo
tēpore. Miſit
herodes ⁊c.
Marci. vj. poſſunt diſputari ſe-
quentes queſtiones. ¶ Prima.
vtrum beatus iohannes moriēs
ex hoc ꝙ dicebat herodi. Non li
cet tibi habere vxorē fratris tui
verus marty fit colēdus. ¶ Se
cunda. vtrum iuramentuz qd he
rodes preſtitit ſaltāti puelle ex-
cuſare potuit herodez a peccato
mortis iohannis baptiſte.

D primaz
queſtionē ſic
procedit. Et
videtur ꝙ bea
tus iohannes
moriens ex eo
ꝙ dicebat he
rodi. Non licet tibi habere vxorē
fratris tui. verus marty fit reco
lendus. Et videtur ꝙ non. quia vi-
detur ꝙ ſola fides ſit cauſa mar
tyrij. Probatur ſic. Dicit. j. petri
iiij. Nemo veſtrum patiat quaſi
homicida. aut fur. aut aliqd hu-
iuſmodi. ſi autem vt xpianus nō
erubeſcat. glorificet deuz in iſto
noie. ſz ex hoc dr aliqs xpianus
ꝙ tenet fidē xpi. ergo ſola fides
xpi dat patientibus martyrij glo
riam. ¶ In oppoſitū eſt euange-
liū preſens. et fides vniuerſalis
eccleſie. ¶ Rūdeo dicēdū. ꝙ bea-
tus iohānes ꝓ reprehēſione adul
terij mortē ſuſtinens verus mar
tyr fuit. ⁊ vt marty eſt veneran-
dus. Iſta ꝯcluſio declarat ſic iu-
xta ſan. tho. (ij. ij. q. cxxiiij. ar. v.)
Martyres dicunt quaſi teſtes q
ſcz corporalibus ſuis paſſionib
vſqz ad mortez teſtimoniū perhi
bent veritati. non cuicūqz. ſed ve
ritati que ſm pietatem p xpm no
bis innotuit. Vñ etiaz martyres
xpi dicunt quaſi teſtes ipſius. hu
iuſmodi aūt eſt veritas fidei. et
ideo martirij cauſa eſt fidei ve-
ritas. ſed ad fidei veritatem nō
ſolum ptinet ipſa credulitas cor
dis. ſed etiam exterior proteſta-
tio. que quidem fit nō ſolum per
verba quibus aliquis confite-
tur fidem. ſed ⁊ per facta quib
fidem ſe hebere oſtēdit. ſm illud
Ja. ij. Ego oſtendā tibi ex operi-
bus fidē meā. Vñ ⁊ de qbuſdam
dr ad titū. j. Cōfitent ſe noſſe deū
factis aut negāt. Et ideo omniū
virtutū opera ſm ꝙ referunt in
deū. ſunt quedā ꝓteſtatiōes per
quas nobis innoteſcit ꝙ deus hu-
iuſmodi opera a nobis requirit
⁊ nos ꝓ eis remunerat. ⁊ ſm hoc
poſſunt eſſe martyrij cauſa. ſz ꝙ
videmus ꝙ beati iohis baptiſte
martyriuz in eccleſia celebratur
qui non pro negāda fide ſz ꝓ re-
prehēſione adulterij mortē ſuſti